

2. Jihočeský kraj

Jihočeský kraj patří z hlediska nakládání s odpady mezi průměrné kraje. Nepotykáme se s větším množstvím výrazných problémů, ovšem ani příliš neurčujeme pozitivní trendy – nechlubíme se proto mnoha pokrokovými projekty a rezervy máme i v komplexním přístupu k hospodaření s odpady. Z hlediska výtěžnosti sběru využitelných složek komunálních odpadů je v současnosti Jihočeský kraj mezi všemi kraji ČR na devátém místě.

Situace v kraji

Přestože v jižních Čechách nedošlo poslední dobou k závažným problémům, které na sebe poutaly pozornost v jiných krajích (illegální sklady nebezpečného odpadu – Libčany, Chvalečice, nebezpečná skládka Pozdátky ap.), i my máme své problémy. Týká se to zejména ekologických zátěží z minulosti. Tou nejzávažnější jsou obiludné, velmi nebezpečné kalojemy s radiačním odpadem ze zpracovny uranových rud MAPE Mydlovary a dále Jihočeské dřevařské závody v Soběslavi a Jihočeské plynárny v Českých Budějovicích. Dvě poslední uvedené se snad díky přílivu peněz podaří sanovat do roku 2010. Loni byla dokončena sanace areálu bývalé sklárny v Lenoře, stále však zbývá dořešit dalších zhruba 150 lokalit (nejproblematictější z nich je zátěž z činnosti firmy SEMBRA Praha v Žižovské a areál se znečištěnými zeminami, které obsahují polychlorované bifenylly (PCB) ve Lhenicích).

Z aktuálních problémů jmenujme opakovaně hořící skládky komunálních odpadů (Lišov, Zahájí) či neuvěřitelnou hromadu navezeného odpadu ze zahraničí na obecní pozemky v Hůřkách (památky na činnost firmy Profia-kont).

Máme ale i dobré zprávy: v roce 2006 došlo oproti roku 2005 k poklesu celkové produkce odpadů o 300 tis. tun, nebezpečný odpad byl dokonce zredukován o více než polovinu na 63 tis. tun (což znamená 100 kg ročně na občana). Došlo však k nárůstu komunálních odpadů na 226 tis. tun.

Materiálové využití odpadu vzrostlo na 69 % (u nebezpečných odpadů na 5 % a u komunálních na 15 %). Bohužel se nedaří třídít BRO (biologicky rozložitelný odpad). Naopak se podařilo zvýšit recyklaci ze stavebních a demolčních odpadů na 89 %.

Přehled odpadových zařízení

Od dlouho diskutovaného záměru vybudování spalovny v Mydlovarech investor loni ustoupil. Tím se otevírá možnost pro uplatnění dalších zařízení na likvidaci odpadu. Převažujícím způsobem jejich odstraňování je nyní skládkování – v provozu je kolem 30 skládek a 1 odkaliště. Nebezpečné odpady lze ukládat na skládku nebezpečného odpadu ve Vodňanech, nebo se pájí ve spalovně ve Strakonici.

V kraji je i 14 kompostáren a po dlouhých letech klidu se začaly budovat nové (zemědělské) bioplynové stanice, na skládkách a čistírnách odpadních vod přibýly kogenerační jednotky. Máme více než 60 sběrných dvorů a autovrakovišť a přes 30 třídících linek.

Podrobné informace k jednotlivým typům zařízení naleznete na dalších tematických panelech.

Třídění a recyklace, systémy měst a obcí

Přestože počet separačních kontejnerů a kg na osobu roste, jižní Čechy se stále nedotáhly na republikový průměr (viz. graf č. 2). V regionu fungují pouze dvě větší třídící linky (Jindřichův Hradec a Vydřaby u Písku) a několik menších (Český Krumlov, Tábor, Želeč) a připravuje se výstavba největší třídící linky v Českých Budějovicích.

Většina firem, které zpracovávají druhotné suroviny nepodniká na území kraje a tak se vyseparované druhotné suroviny vozí mimo region – sklo se vozí dotřídít do Příbrami a do Brna, zbytkové plasty na sever Čech, papír do Rakouska, vytríděné Tetrapacky do Francie (nebo dle aktuální situace na trhu), a slisované PET lahve roztríděné dle barev až do Číny (kromě malé části, kterou zpracuje Silon Planá nad Lužnicí...).

Existují pokusy o efektivnější třídění odpadů z domácností – např. Prachatice zavedly pytlový sběr v centru, zatím se k nám ale nedostalo třídění do pytlů označovaných čárovým kódem, díky němuž mohou poctivě třídící občané ušetřit na poplatku za svoz odpadů (např. v Letohradě, Novém Boru či Mladé Boleslavi).

V loňské soutěži ve třídění, kterou připravil pro obce EKO-KOM, vyhrály mezi obcemi do 499 obyvatel Cerhovice (PI), do 2000 obyv. Opařany (TA), do 7000 obyv. město Blatná a v hlavní kategorii zvítězilo Sezimovo Ústí.

Všechna okresní města provozují 1–2 sběrné dvory, kromě Písku, který jich má ve vlastním městě 5 a v okolních obcích další tři (celkem je v kraji přes 60 sběrných dvorů). Písek se vydal odvážnou cestou známkového systému plateb za svoz smíšeného komunálního odpadu, který ekonomicky zvýhodňuje občany třídící odpad (platí se dle skutečného množství odpadu) a který se jinde prý neosvědčil. Zdá se však, že to bylo dobré rozhodnutí - kompostárnu a linku na recyklaci stavebních sutí brzy doplní projekt bioplynové stanice.

Aktivita krajské samosprávy

Jihočeský kraj se snaží docílit zlepšení stavu separace obalů spoluprací se společností EKO-KOM, a. s. – díky dvouletému projektu byla realizována řada školení pro starosty obcí, obce získaly kontejnery na tříděný odpad a proběhla osvětlová kampaň pro veřejnost (zaměřená na aktivní obyvatele ve středním věku, kteří třídí nejméně).

V rámci Programu na podporu rozvoje kompostování byl vyhlášen grantový program na podporu zpracování projektové dokumentace zařízení a systémů pro nakládání s BRO (celková dotace 2,5 mil. Kč), včetně následných žádostí do souvisejících operačních programů. Podpořeno bylo 17 projektů.

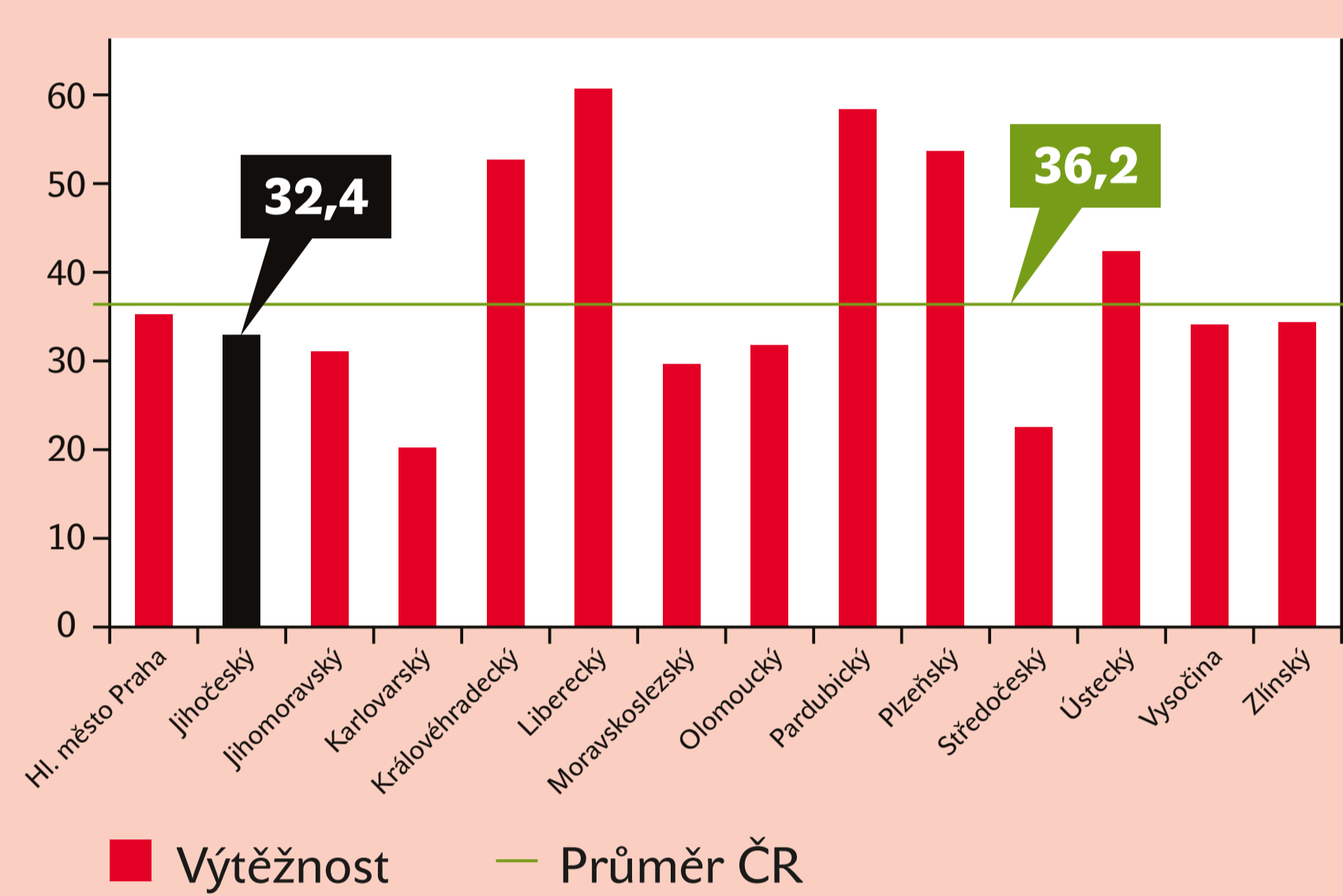
VÍTE, ŽE ...

je poměrně malý zájem o alternativní paliva pro cementárny?

99 jihočeských obcí získalo v roce 2006 celkem 450 nádob na tříděný sběr? V roce 2007 sběrové nádoby získalo dalších 58 obcí a 14 škol (270 ks kontejnerů a 100 tis. ks pytlů).

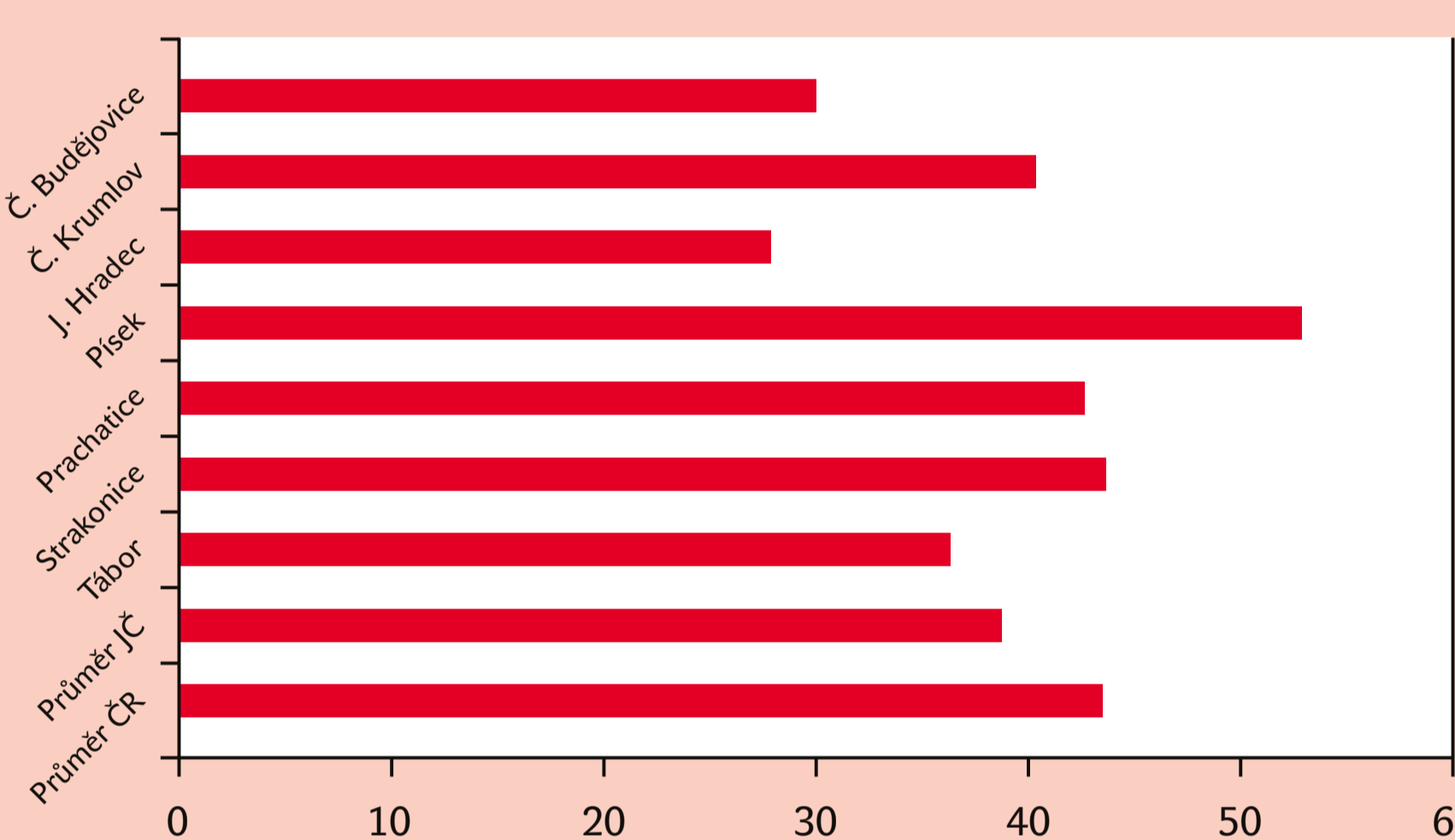
Jihočeský kraj v loňském roce podpořil několik projektů kompostáren a bioplynových stanic?

Graf 2: Celková výtěžnost tříděného odpadu v jednotlivých krajích ČR v roce 2005 (kg na obyvatele)

V roce 2006 se v Jihočeském kraji vytrídilo přibližně 7 tis. t papíru, 3,3 tis. t plastu, 0,3 tis. t bílého a 4 tis. t barevného skla, 31 t nápojových kartonů a 8 tis. t kovů. Celkem 22 872 tun materiálů.

Graf 3: Výtěžnost v okresech v roce 2005 (kg na obyvatele) celkem

INTERNETOVÉ ADRESY:

www.jihoceske-trideni.cz
www.ekokom.cz

Doporučení z vyhodnocení plnění krajského POH firmou ISES v listopadu 2007

Zvýšit do roku 2008 počet sběrných dvorů (optimálně 1 sběrný dvůr v obcích od 2 do 10 tis. obyvatel, ve větších městech 1 sběrný dvůr na každých 10 tis. obyvatel).

Zvýšit počet sběrných nádob na sběrové sklo (optimální hustota 200 osob na nádobu).

Zavést odvozočný způsob sběru papíru a odpadních plastů.

Podporovat dotřídování papíru a plastů (optimální počet 1–2 třídících linek se střední kapacitou 2500 t/rok na okres).

Realizovat šetření druhů zařízení a jejich kapacit pro nakládání s odpady na území kraje (skládky, spalovny, třídící linky, sběrné dvory, kompostárny aj.).

Vypracovat projekt na vyhodnocení možnosti zavedení třídění BRO v obcích a městech Jihočeského kraje s ohledem na aktuální kapacitu zařízení na zpracování bioodpadu.

Možným krokem ke snížení skládkování těchto odpadů je postupně zavádění odděleného sběru bioodpadů (propagace domácích kompostérů, komunitního kompostování, zavádění odděleného sběru bioodpadů přímo od občanů) a podpora stavby kompostáren.

Příliš mnoho surovin stále ještě končí na skládkách...

Graf 1: Výtěžnost v okresech v roce 2005 (kg na obyvatele)

